

30. svibanj 2009.

SVIBANJ 2009.**// REZOLUCIJA CED-a**

SPOSOBNOSTI POTREBNE ZA PRAKTICIRANJE STOMATOLOGIJE U EUROPSKOJ UNIJI

// UVOD

Stomatolog je primarni pružatelj oralne zdravstvene njege, i nakon diplomiranja mora imati sposobnosti potrebne za prakticiranje sveobuhvatne stomatologije temeljene na dokazima bez nadzora, neovisno i u suradnji (uključujući upućivanje) na odraslima, djeci i zdravstveno, psihički i mentalno kompromitiranim pacijentima u kontekstu holističke njege pacijenata, uz podršku pridruženih stomatoloških profesionalaca i drugih pružatelja zdravstvene njege s konačnim ciljem poboljšanja oralnog zdravlja društva na socijalno odgovoran i kulturalno kompetentan način.

Direktiva 2005/36 postavlja minimalne zahtjeve obuke za stomatologiju, koja je potvrđena kao specifična zasebna profesija koja zahtijeva barem pet godina redovne teorijske i praktične obuke na sveučilištu ili ekvivalentnoj stomatološkoj školi. Obuka stomatologu daje potrebne vještine i znanja tako da posjeduje potrebne sposobnosti za prakticiranje preventivnih mjera i za dijagnozu i tretiranje bolesti zuba, usta, vilice i pridruženih tkiva.

U kontekstu ovog dokumenta, izraz "kliničke sposobnosti" primjenjuje se na kombinaciju vještina, stavova, etičkih standarda i znanja koje pružaju kliničaru dostatne sposobnosti za poduzimanje specifičnog kliničkog zadatka. Stjecanje kliničke sposobnosti može se postići kroz razne programe obrazovanja i obuke. Ovi programi mogu se procijeniti i ispitati na različite načine diljem Europske Unije.

Kliničke sposobnosti navedene u ovom dokumentu trebale bi biti minimalne sposobnosti potrebne diljem Europe za sigurno prakticiranje stomatologije. One ne obuhvaćaju puni spektar sposobnosti koje treba posjedovati moderni stomatolog, i ne smiju ograničavati daljnju ekspanziju stomatološkog obrazovanja i obuke, niti bit se trebale koristiti ili interpretirati kao propagiranje specijalizacije u stomatologiji. Ove sposobnosti predstavljaju najmanji zajednički nazivnik. Bez ovih osnovnih sposobnosti, osoba ne može sigurno prakticirati stomatologiju.

2007., CED je usvojio rezoluciju o «Profilu stomatologa budućnosti». Cilj rezolucije bio je prilagoditi profesionalni profil stomatologa trenutnim izazovima uzrokovanim sociološkim, ekonomskim i tehnološkim razvojem. Promocija oralnog zdravlja trebala bi biti integralni dio promoviranja općeg zdravlja populacije, budući da je ono određujući faktor općeg zdravlja i kvalitete življenja. U rezoluciji, CED je definirao sljedeće trendove koji se trebaju uzeti u obzir prilikom formulacije sposobnosti stomatologa:

- kompleksnost oralnih bolesti i stanja;
- sve starija populacija;
- veza između oralnog zdravlja i općeg zdravlja;
- povećanje bolesti uzrokovanih ponašanjem (bihevioralne bolesti);
- rastuća kulturalna raznolikost i
- nove znanosti, istraživanja i tehnologije.

Sposobnosti bi trebale biti izvedene iz profila kojeg bi stomatolog trebao dostići. Sposobnosti uključene u ovaj dokument su u skladu s profilom opisanim u CED rezoluciji «Profil stomatologa budućnosti», koji daje smjernice i orijentaciju profesiji.

// PREDUVJETI ZA SPOSOBNOSTI

Kao preduvjet za osnovne sposobnosti, stomatolog mora imati dostatno znanje i razumijevanje znanosti relevantnih za stomatologiju i medicinu: biomedicinske, bihevioralne, tehničke i kliničke znanosti. One uključuju:

- osnovne biološke i medicinske znanosti: kemija, fizika, biologija (biokemija, molekularna biologija, patološka anatomija, anatomija i fiziologija glave i vrata, embriologija, histologija uključujući citologiju);
- bihevioralne znanosti (uglavnom psihologija i sociologija, ali također etika i pravna filozofija);
- znanosti vezane uz ljudske bolesti: opća medicina i kirurgija, patologija, mikrobiologija, otorinolaringologija, dermatologija, epidemiologija i farmakologija, prikladna potrebama stomatološkog praktičara i
- tehničke i biotehničke znanosti: informatika, informatička tehnologija, poznavanje materijala i uređaja koji se koriste u stomatologiji.

// PODRUČJA SPOSOBNOSTI

Kako bi se bavio stomatološkom praksom u Europskoj Uniji na razini primarne ili opće stomatološke njege (npr. tretiranje koje obično vrše stomatolozi, a koje ne zahtijeva upućivanje specijalistu) kvalificirani stomatolog mora imati prikladno razumijevanje predmeta navedenih u Stomatološkoj direktivi (2005/36) i moći demonstrirati sposobnosti u svakom od sljedećih područja u skladu s potrebama svakog pojedinog pacijenta.

Područje sposobnosti I: Profesionalizam, etika i komunikacija

Stomatolog mora imati sposobnosti potrebne za pružanje etičke i dokazno utemeljene stomatološke njege za sve pacijente.

Sposobnosti:

- Profesionalizam (dokazno utemeljena terapija, Stalni profesionalni razvoj, samostalna procjena, upućivanje)
- Etika i pravna filozofija (znanje i primjena etički principa i legalni okviri – EU i nacionalni propisi)

- Komunikacija i međuljudski odnosi (primjena ovih vještina u kontaktu s pacijentima, njihovom rodbinom, kolegama, stomatološkom ekipom i drugim zdravstvenim profesionalcima uključenim u njegu pacijenta)

Područje sposobnosti II: Organizacija i upravljanje praksom, upravljanje znanjem

Stomatolog mora, kao učinkovit poslodavac i voditelj stomatološkog tima imati sposobnost primijeniti organizacijske, voditeljske, financijske, administrativne i rukovodstvene vještine na funkcioniranje stomatološke prakse i tretiranje pacijenata.

Sposobnosti:

- Organizacija i upravljanje strukturama i procesima potrebnim za funkcioniranje stomatološke prakse
- Organizacija i upravljanje strukturama i procesima potrebnim za tretiranje pacijenata
- Sigurnost pacijenata
- Sigurnost i zdravlje stomatološkog tipa, uključujući ergonomiju i radni okoliš
- Zaštita okoliša

Područje sposobnosti III: Procjena pacijenta, dijagnoza, planiranje tretmana

Stomatolog mora biti sposoban procijeniti opće zdravstveno i oralno stanje pacijenta, analizirati ishode njege pacijenta i prethodne tretmane te planirati potrebne tretmane za poboljšanje oralnog zdravlja kroz primjenu najbolje prakse u skladu s relevantnim dijagnostičkim alatima i uzimajući u obzir kulturološku i socijalnu pozadinu pacijenta.

Sposobnosti:

- Prikupljanje i bilježenje sveobuhvatne medicinske povijesti oralnog stanja pacijenta kroz sveobuhvatni pregled pacijenta
- Dijagnoza
- Planiranje tretmana (informirani pristanak)

Područje sposobnosti III: Uspostava i održavanje oralnog zdravlja, terapija

Stomatolog mora biti kompetentan u pružanju preventivne, terapijske i kontinuiranje njege oralnog zdravlja. Stomatolog mora biti u mogućnosti izvoditi postupke koje tretiraju i obuzdavaju oralne bolesti te održavaju i vraćaju optimalno oralno zdravlje. Ovo uključuje sposobnosti potrebne za njegu oralnog zdravlja djece, adolescenata, starijih osoba te osoba s posebnim potrebama, u sljedećim disciplinama:

- Nadgledanje boli i tjeskobe
- Terapija karijesa
- Endodontska terapija
- Periodontska terapija
- Muskuloskeletna i okluzalna terapija
- Kirurška i farmaceutska terapija
- Ortodontska terapija
- Pedijatrijska terapija
- Oralna medicina i oralna patologija
- Restorativna/protetska terapija
- Oralni i medicinski hitni slučajevi
- Preventivna stomatologija
- Anestezija i sedacija
- Stomatološka radiologija
- Stomatološki materijali

Područje sposobnosti V: Prevencija, promoviranje zdravlja, javno zdravlje

Stomatolog mora biti u mogućnosti pružiti sveobuhvatnu preventivnu njegu pacijentima svih dobi u skladu s njihovim rizičnim statusom i potrebama za tretman te educirati pacijente i javnost o održavanju oralnog zdravlja.

Sposobnosti:

- Usvajanje preventivnog pristupa u svim stomatološkim postupcima
- Prevencija oralnih bolesti i održavanje oralnog zdravlja
- Individualna edukacija pacijenata o oralnom zdravlju
- Uključenost u zajednicu

// ZAKLJUČAK

Predočeni dokument navodi sposobnosti koje svaki stomatolog u EU mora posjedovati i koje su nužno potrebne za neovisno prakticiranje stomatologije za doktora opće stomatologije. Ipak, ovaj dokument ne sprječava stomatološke fakultete da nude obuku u daljnjim sposobnostima u skladu s određenom orijentacijom pojedinog fakulteta. Sposobnosti navedene u ovom dokumentu trebaju biti uključene u trenutni program i prenesene putem modernih, učinkovitih metoda podučavanja. Ovaj katalog sposobnosti treba postati dodatak EU direktivi 2005/36 od 07.09.2005. i treba zamijeniti dodatak V.3. Doktor stomatologije: 5.3.1. Program studija za doktore stomatologije.

Jednoglasno usvojeno na općoj skupštini CED-a 30. svibnja 2009.